

OXFAM

98/8 Sithong Road

Ban Nongduangtai, Sikhottabong District, Vientiane Capital, Lao PDR

info.oxfamlaos@oxfam.org

laos.oxfam.org

[Facebook.com/Oxfam.in.Laos](https://www.facebook.com/Oxfam.in.Laos)

Phone: +856 21 264 224 / Fax: +856 21 264 225

ໂຄວິດ-19 ແລະ ການຮັບມືກັບເຊື້ອຈຸລະໂລກສາຍພັນໃໝ່ນີ້ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ຊຶ່ງເຂດອະນຸພາກລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ

ການລະບາດໄປທົ່ວໂລກຂອງ ໂຄວິດ-19

ໂຄວິດ-19 ໄດ້ນຳມາ ແລະ ຍັງສືບຕໍ່ນຳມາຊຶ່ງ ຄວາມທ້າທາຍທີ່ບໍ່ເຄີຍມີມາກ່ອນສຳລັບຫຼາຍປະເທດໃນທົ່ວໂລກ. ໃນວັນທີ 11 ມີນາ 2020, ອົງການອະນາໄມໂລກ ໄດ້ປະກາດໃຫ້ເຊື້ອຈຸລະໂລກສາຍພັນໃໝ່ ໂຄວິດ-19 ເປັນໂລກລະບາດໃຫຍ່ໃນທົ່ວໂລກ, ເຊິ່ງໃນໄລຍະນີ້ ເຊື້ອຈຸລະໂລກນີ້ໄດ້ແຜ່ລາມໄປສູ່ 114 ປະເທດ ແລະ ສິ່ງຜົນໃຫ້ມີຄົນເສຍຊີວິດຈຳນວນ 4,000 ກວ່າຄົນທົ່ວໂລກ. ໃນວັນທີ 04 ພຶດສະພາ, ຈຳນວນຂອງປະເທດ ແລະ ອານາເຂດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 210 ປະເທດ ແລະ ຈຳນວນຄົນເສຍຊີວິດເພີ່ມເປັນ 249,014 ຄົນ¹, ໃນຂະນະທີ່ຫຼາຍປະເທດຍັງຄົງຢູ່ໃນມາດຕະການການຈຳກັດບໍລິເວນ (lockdown).

ຜູ້ຊຽວຊານດ້ານການແພດເຊື້ອວ່າມີຫຼາຍປະເທດທີ່ກຳລັງເຂົ້າໃກ້ໄລຍະທີ່ການແຜ່ລະບາດຂອງເຊື້ອຈຸລະໂລກຊ້າຕົວລົງ; ເຊິ່ງແມ່ນຜົນຜ່ອງຂອງຄວາມຕັ້ງໃຈໜັ້ນ ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມຂອງປະຊາຊົນ, ອົງກອນ, ລັດຖະບານ ແລະ ທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ຂອງນັກຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການທາງການແພດ ທີ່ເຮັດວຽກຢູ່ແນວໜ້າ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ນີ້ບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າ ພວກເຮົາຈະຢຸດລະມັດລະວັງໄດ້ແລ້ວ, ເພາະວ່າການລະບາດອີກຮອບໃໝ່ທີ່ໜ້າຢ້ານກົວຍັງສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ອີກ.

ຜົນກະທົບຂອງການຈຳກັດບໍລິເວນ ແລະ ການກັກໂຕ

¹ https://www.worldometers.info/coronavirus/?utm_campaign=homeAdvegas1?

ໃນຂະນະທີ່ມາດຕະການການຈຳກັດບໍລິເວນ ແລະ ການກັກໂຕ ທີ່ຖືກບັງຄັບໃຊ້ໂດຍລັດຖະບານທົ່ວໂລກມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນໃນການຫຼຸດຜ່ອນການແຜ່ລະບາດຂອງເຊື້ອຈຸລະໂລກ, ມັນຍັງສິ່ງຜົນກະທົບຢ່າງມະຫາສານຕໍ່ວິຖີຊີວິດ ແລະ ວິທີການເຮັດວຽກຂອງຄົນເຮົາໃນປະຈຸບັນ. ການເດີນທາງທັງພາຍໃນ ແລະ ລະຫວ່າງປະເທດໄດ້ຖືກຢຸກຊະງັກຊົ່ວຄາວໃນບາງປະເທດ, ທຸລະກິດທີ່ບໍ່ຈຳເປັນສ່ວນຫຼາຍໄດ້ຢຸດການດຳເນີນງານລົງ ແລະ ລູກຈ້າງຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດໜ້າວຽກຂອງພວກເຂົາພາຍໃຕ້ມາດຕະການຄວາມປອດໄພທີ່ເຂັ້ມງວດ, ໂດຍການເຮັດວຽກຈາກເຮືອນຂອງພວກເຂົາ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ເຮັດວຽກເລີຍ. ແຮງງານຕ່າງດ້າວແມ່ນກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໂດຍສະເພາະ, ເນື່ອງຈາກວ່າການຢຸດການດຳເນີນງານຂອງຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທັງຫຼາຍ ມີຄວາມໝາຍວ່າພວກເຂົາຕ້ອງໄດ້ເດີນທາງກັບປະເທດຂອງຕົນ. ໃນບາງກໍລະນີ, ແຮງງານເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ອາໄສຢູ່ໃນທີ່ຝັກຊົ່ວຄາວທີ່ໄດ້ຖືກຈັດສັນຂຶ້ນໃກ້ກັບຊາຍແດນສຳລັບການກັກໂຕ ແລະ ປະທັງຊີວິດດ້ວຍສິ່ງທີ່ຖືກຈັດຫາໃຫ້ເລັກນ້ອຍທີ່ພວກເຂົາສາມາດນຳຕິດຕົວໄປໄດ້.

ທົ່ວທັງຂົງເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້, ຫຼາກຫຼາຍອົງກອນ ແລະ ກົມກອງຂອງລັດຖະບານ ກຳລັງເຮັດວຽກຢ່າງໃກ້ຊິດ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງ ເຊື້ອຈຸລະໂລກ ໂຄວິດ-19 ຕໍ່ສາທາລະນະຊົນ, ໂດຍສະເພາະກຸ່ມຄົນທີ່ດ້ອຍໂອກາດ ເຊັ່ນ ແຮງງານຕ່າງດ້າວ, ແລະ ໄດ້ໃຫ້ຄຳແນະນຳສຳລັບບາດກ້າວຕໍ່ໄປ.

ການຮັບມືກັບ ໂຄວິດ-19 ຂອງປະເທດລາວ

ລັດຖະບານຂອງປະເທດລາວໄດ້ດຳເນີນມາດຕະການຫຼາຍພໍສົມຄວນໃນການຕໍ່ສູ້ກັບເຊື້ອຈຸລະໂລກໂຄວິດ-19. ໃນວັນທີ 03 ກຸມພາ, ຄະນະສະເພາະກິດເພື່ອປ້ອງກັນ, ຄວບຄຸມ ແລະ ແກ້ໄຂການລະບາດຂອງພະຍາດອັກເສບປອດ ຈາກເຊື້ອຈຸລະໂລກສາຍພັນໃໝ່ (COVID-19) ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນເພື່ອດຳເນີນການຮັບມືຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ. ໃນວັນທີ 28 ມີນາ, ນາຍົກລັດຖະມົນຕີໄດ້ອອກຄຳສັ່ງ ເລກທີ 06/ນຍ ທີ່ມີລາຍລະອຽດຂອງມາດຕະການການຈຳກັດບໍລິເວນຕ່າງໆ, ເຊັ່ນ ຄຳສັ່ງໃຫ້ປະຊາຊົນຢູ່ແຕ່ເຮືອນ, ການປິດດ່ານຂ້າມຊາຍແດນ, ແລະ ການຫ້າມການຂຶ້ນລາຄາຂອງອາຫານ ແລະ ສິນຄ້າອື່ນໆທີ່ຈຳເປັນ. ມາດຕະການເຫຼົ່ານີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ນັບແຕ່ວັນທີ 30 ມີນາ ແລະ ຄາດວ່າຈະຖືກຄາຍລົງໃນວັນທີ 03 ພຶດສະພາ.

ເຖິງແມ່ນວ່າຈະຂາດອຸປະກອນ, ຢາ ແລະ ບຸກຄະລາກອນທາງການແພດ, ມີພຽງແຕ່ 19 ກໍລະນີຜູ້ຕິດເຊື້ອທີ່ຖືກບັນທຶກ ຈາກຈຳນວນຜູ້ທີ່ຖືກກວດຫາເຊື້ອທັງໝົດ 2223 ຄົນ. ປະຈຸບັນ ຄົນເຈັບ 7 ໃນ 19 ຄົນກຳລັງພື້ນຕົວຈາກເຊື້ອນີ້--ແລະ ບໍ່ມີຜູ້ເສຍຊີວິດຈາກເຊື້ອນີ້ທີ່ຖືກບັນທຶກ. ຕົວເລກທີ່ຕໍ່ານີ້ ອາດຈະມີສາຍເຫດມາຈາກອັດຕາຂອງການຕາມຮອຍຜູ້ສຳຜັດໃກ້ຊິດ, ການກວດຫາເຊື້ອ ແລະ ການແຍກປ່ຽວທີ່ຕໍ່າ, ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ສິ່ງທີ່ລັດຖະບານໄດ້ພະຍາຍາມເຮັດເພື່ອໃຫ້ຄວາມຮູ້ແກ່ປະຊາຊົນກ່ຽວກັບການລະບາຍໃຫຍ່ ພ້ອມທັງ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ຄົນກັກບໍລິເວນຕົນເອງ ແມ່ນສິ່ງທີ່ດີຫຼາຍ.

ມາດຕະການໃນການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຂອງແຮງງານນອກລະບົບ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີລາຍໄດ້ຕໍ່າ ຈາກການໃຊ້ມາດຕະການຈຳກັດບໍລິເວນ ແລະ ການກັກໂຕ ຍັງໄດ້ຖືກນຳສະເໜີໂດຍລັດຖະບານລາວດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ເລີ່ມຈາກເດືອນເມສາ ຫາ ມິຖຸນາ, ຈະມີການຫຼຸດລາຄາ ຄ່າໄຟ ແລະ ຄ່ານໍ້າລົງ
- ຜູ້ທີ່ມີລາຍຮັບຕໍ່າກວ່າ 5 ລ້ານກີບຕໍ່ເດືອນ (570 ໂດລາສະຫະລັດ) ຈະບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຈ່າຍອາກອນຈົນເຖິງເດືອນ ມິຖຸນາ

- ການຈ່າຍຄືນເງິນກູ້ ແລະ ການຈ່າຍອາກອນໄດ້ຖືກເລື່ອນເວລາອອກໄປ, ແລະ ບັນດາທະນາຄານຈະເລີ່ມຕົ້ນປັບອັດຕາການຈ່າຍຄືນເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍ ສໍາລັບບຸກຄົນທົ່ວໄປ ແລະ ທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ
- ການປະກອບສ່ວນໃສ່ກອງທຶນສະຫວັດດິການສັງຄົມໄດ້ຖືກເລື່ອນໄປເປັນເດືອນມິຖຸນາ

ດ້ານລຸ່ມນີ້ ແມ່ນການຮັບມືຂອງລັດຖະບານປະເທດອື່ນໆ ໃນຂົງເຂດພາກພື້ນແມ່ນໍ້າຂອງ:

ຫວຽດນາມ

ປະເທດຫວຽດນາມໄດ້ຮັບໄຊຊະນະຫຼາຍຢ່າງໃນການຕໍ່ສູ້ຕ້ານເຊື້ອຈຸລະໂລກໂຄວິດ-19, ເຖິງວ່າຈະເປັນປະເທດທີ່ມີຊັບພະຍາກອນທີ່ຈໍາກັດ. ໄຊຊະນະທີ່ໂດດເດັ່ນກວ່າໝູ່ ແມ່ນການປິ່ນປົວຜູ້ຕິດເຊື້ອຈໍານວນ 201 ໃນ 268 ຄົນໃຫ້ເຊົາດີ ແລະ ບໍ່ມີຜູ້ເສຍຊີວິດຖືກບັນທຶກ. ປະເທດຫວຽດນາມບັນລຸຜົນສໍາເລັດນີ້ໄດ້ ໂດຍການນໍາໃຊ້ມາດຕະການຮັບມືກັບການລະບາດໃຫຍ່ນີ້ແຕ່ຫົວທີ ແລະ ໃຊ້ແນວທາງທີ່ເຊື່ອມສານໃນການຕໍ່ສູ້ກັບໂຄວິດ-19 ທີ່ລວມມີ ການຕາມຮອຍຜູ້ສໍາພັດໃກ້ຊິດ, ການກວດຫາເຊື້ອ, ການແຍກປ່ຽວ ແລະ ການປິ່ນປົວ ພ້ອມທັງການບັງຄັບໃຊ້ນະໂຍບາຍ, ການສົ່ງເສີມຊຸມຊົນສຶກສາ ແລະ ການເພີ່ມຊັບພະຍາກອນທາງສັງຄົມ.²

ໄທ

ໃນປະເທດໄທ, ລັດຖະບານໄດ້ດໍາເນີນຂັ້ນຕອນທີ່ເຂັ້ມແຂງໃນການຮັບມືກັບຄວາມທ້າທາຍທາງເສດຖະກິດ ທີ່ກຸ່ມຄົນທີ່ດ້ອຍໂອກາດກໍາລັງປະເຊີນຢູ່. ໃນວັນທີ 28 ເມສາ, ທະນາຄານໂລກໄດ້ແລກປ່ຽນກ່ຽວກັບພາບລວມຂອງນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ການຄັງທີ່ລັດຖະບານຂອງປະເທດໄທນໍາສະເໜີໃນຕອນຕົ້ນປີ ລວມທັງ ບາດກ້າວທີ່ໄດ້ຖືກດໍາເນີນການໃນຫຼາຍອາທິດທີ່ຜ່ານມາ, ເຊັ່ນ ມີການຜ່ອນຜັນໃນການຈ່າຍຄືນເງິນກູ້, ການຫຼຸດຜ່ອນການຈ່າຍເງິນປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນກອງທຶນສະຫວັດດິການສັງຄົມ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນອາກອນສໍາລັບວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ. ນອກຈາກນີ້, ລັດຖະບານຍັງຈະຊ່ວຍເຫຼືອແຮງງານນອກລະບົບໂດຍການໂອນເງິນສິດໃຫ້ພວກເຂົາຈໍານວນ 5,000 ບາດ ຕໍ່ເດືອນ (155 ໂດລາສະຫະລັດ) ເປັນເວລາຫົກເດືອນ--ນອກເໜືອຈາກກອງທຶນສະຫວັດດິການສັງຄົມ.

ກໍາປູເຈຍ

ລັດຖະບານຂອງປະເທດກໍາປູເຈຍໄດ້ດໍາເນີນບາດກ້າວທີ່ເດັດດ່ຽວໃນການຕໍ່ສູ້ຕ້ານກັບເຊື້ອຈຸລະໂລກໂຄວິດ-19. ໃນວັນທີ 25 ກຸມພາ 2020, ລັດຖະບານກໍາປູເຈຍໄດ້ອອກກົດລະບຽບຊ່ວຍເຫຼືອບັນດາທຸລະກິດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄວິດ-19. ກົດລະບຽບເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນການຢຸດຝັກການເກັບອາກອນ ແລະ ໃຫ້ວັນຝັກການສໍາລັບຂະແໜງການຜະລິດ, ທ່ອງທ່ຽວ, ກະສິກໍາ ແລະ ອະສັງຫາລິມະຊັບ ໃນປະເທດ. ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງມີການຕັດງົບປະມານປະຈໍາປີຂອງບັນດາກະຊວງ ສູງສຸດ 50% ເພື່ອເປັນຄັງແຮມຸນຄ່າ \$400 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ເຊິ່ງຈະຖືກນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຮັບມືກັບການແຜ່ລະບາດຂອງເຊື້ອຈຸລະໂລກ. ລະບົບສາທາໃນປະເທດຍັງໄດ້ຮັບກອງທຶນສຸກເສີນເປັນມູນຄ່າປະມານ \$30 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດຊື້ອຸປະກອນການແພດ ແລະ ອຸປະກອນການສຶກສາທີ່ແນໃສ່ໃນການຮັບມືກັບໂຄວິດ-19.³

² <https://www.eastasiaforum.org/2020/04/21/lessons-from-vietnams-covid-19-victories/>

³ <https://cambodianess.com/article/hun-sen-announces-up-to-50-pct-budget-cut-amid-covid-19>

ຈີນ

ເຖິງແມ່ນວ່າປະເທດຈີນ ຈະເປັນຈຸດສູນກາງຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງເຊື້ອຈຸລະໂລກໂຄວິດ-19 ໄປຫາປະເທດອື່ນໆ, ປະເທດຈີນສາມາດຄວບຄຸມການລະບາດໃນປະເທດຂ້ອນຂ້າງດີ. ພາຍໃນໜຶ່ງອາທິດຂອງການລະບຸວ່າມີເຊື້ອຈຸລະໂລກສາຍພັນໃໝ່ນີ້, ລັດຖະບານຈີນກໍໄດ້ຈັດລຳດັບຂອງການເກີດຂຶ້ນຂອງເຊື້ອຈຸລະໂລກນີ້ ແລະ ໄດ້ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນກັບອົງການອະນາໄມໂລກ. ນີ້ແມ່ນບາດກ້າວທີ່ສຳຄັນຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກວ່າມັນໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ນັກຄົ້ນຄວ້າໃນທົ່ວໂລກໄດ້ຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບເຊື້ອຈຸລະໂລກນີ້ ແລະ ແລກປ່ຽນລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບວິທີການແຜ່ລະບາດຂອງມັນ ພ້ອມທັງ ວິທີທີ່ຜູ້ຄົນສາມາດປ້ອງກັນຕົວເອງໄດ້. ມັນຍັງໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ບັນດາທ້ອງຖິ່ນເຄາະສາມາດເລີ່ມເຮັດວຽກເພື່ອຜະລິດວັກຊີນກັນພະຍາດນີ້. ມາດຕະການທີ່ໂດດເດັ່ນທີ່ສຸດທີ່ປະເທດຈີນໄດ້ດຳເນີນການເພື່ອຈຳກັດບໍລິເວນຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງໂຄວິດ-19 ແມ່ນຄວາມໄວຂອງການລິເລີ່ມມາດຕະການການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ, ເຊິ່ງປະກອບມີການໃຫ້ຄຳແນະນຳທີ່ຊັດເຈນກ່ຽວກັບຂອບເຂດຂອງການຈຳກັດບໍລິເວນ, ການຕາມຮອຍບຸກຄົນທີ່ອາດຈະສຳຜັດໃກ້ຊິດກັບຜູ້ທີ່ຖືກຢັ້ງຢືນວ່າຕິດເຊື້ອ, ການຮັບປະກັນວ່າສິ່ງທີ່ຈຳເປັນເຊັ່ນ ອາຫານ, ອາຄານທີ່ຖືກຈັດໄວ້ເພື່ອການເບິ່ງແຍງຜູ້ຕິດເຊື້ອໂດຍສະເພາະ ແລະ ສະຖານທີ່ຂອງຝ່າຍບໍລິຫານ ມີພຽງພໍ, ການລວມສູນການລາຍງານ ແລະ ການສື່ສານ ພ້ອມທັງ ການສ້າງລະບົບຕິດຕາມອີເລັກໂຕຣນິກທີ່ເປັນມາດຕະຖານ.⁴

ປະເທດຈີນຍັງໄດ້ປະຕິບັດມາດຕະການໃນການຊ່ວຍເຫຼືອເສດຖະກິດຂອງປະເທດ. ບັນດາທະນາຄານໄດ້ມີການຂະຫຍາຍເວລາຂອງເງິນກູ້ອອກໄປ, ມີການຫຼຸດບາງຄ່າທຳນຽມ ແລະ ອາກອນ ເພື່ອຊ່ວຍບໍລິສັດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ໃນການຮັບມືກັບການລະບາດຂອງເຊື້ອ ແລະ ໄດ້ມີການໂຍກຍ້າຍໜີ້ໄປບ່ອນທີ່ມີຜົນດີກວ່າ, ໂດຍປາດສະຈາກຄ່າປັບໄໝ ແລະ ບໍ່ເຮັດໃຫ້ ເຄຣດິດ/ຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື ເປັນລົບ. ຄວາມແຕກຕ່າງທີ່ໃຫຍ່ຫຼວງໃນການຈັດການກັບຜົນກະທົບດ້ານລົບຂອງການລະບາດຂອງໂຄວິດ-19 ແມ່ນ ປະເທດຈີນໄດ້ດຳເນີນການຊ່ວຍເຫຼືອລູກຈ້າງ ໂດຍຜ່ານລະບົບການຈ່າຍເງິນໂດຍກົງ ຄ່າຍຄືກັບຢູ່ໃນປະເທດໄທ, ແຕ່ຄາດວ່າ ການດຳເນີນການນີ້ແມ່ນມາຈາກສອງສາຍເຫດຄື; ໜຶ່ງ ໃນປະເທດຈີນ, ບັນດາລັດວິສາຫະກິດເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຕາໜ່າງຄຸ້ມຄອງຄວາມໜັ້ນຄົງດ້ານການເງິນໃຫ້ແກ່ລູກຈ້າງ, ແລະ ສອງ, ປະມານ 60% ຂອງບໍລິສັດໃນປະເທດຈີນມີເງິນສິດທີ່ຈະສາມາດສືບຕໍ່ດຳເນີນງານໄດ້ ແລະ ຮັກສາລະດັບການຈ້າງງານໄວ້ໄດ້ເປັນເວລາສາມເດືອນ.⁵

ມ່ຽນມ້າ

ການຈັດການກັບການລະບາດຂອງໂຄວິດ-19 ມີບ່ອນເປັນໜ້າວຽກທີ່ຫຍຸ້ງຍາກສຳລັບປະເທດມ່ຽນມ້າ, ຫຼັງຈາກມີການລາຍງານກໍລະນີຕິດເຊື້ອໂຄວິດ-19 ທຳອິດໃນຕອນທ້າຍຂອງເດືອນມີນາ, ຈຳນວນກໍລະນີຕິດເຊື້ອທີ່ຖືກຢັ້ງຢືນໄດ້ເລີ່ມຂຶ້ນເປັນ 151⁶ ກໍລະນີ. ແລະ ມີການບັນທຶກວ່າມີກໍລະນີເສຍຊີວິດຈາກເຊື້ອຈຸລະໂລກນີ້ ຫົກ ຄົນ ແລະ ປະມານ 7,700 ຄົນໄດ້ຮັບການກວດຫາເຊື້ອ ໃນຕອນທ້າຍຂອງເດືອນ ເມສາ. ຄວາມສາມາດໃນການກວດຫາເຊື້ອທີ່ມີຈຳກັດ ບວກກັບ ມີການລາຍງານເຖິງຜູ້ທີ່ເສຍຊີວິດໃນລະຫວ່າງຂະບວນການກວດຫາເຊື້ອ ເປັນສາຍເຫດໃຫ້ມີຄວາມກັງວົນວ່າ ຈຳນວນຂອງກໍລະນີຜູ້ຕິດເຊື້ອໃນປະຈຸບັນຍັງບໍ່ຖືກລາຍງານຢ່າງຄົບຖ້ວນເທື່ອ. ເຖິງວ່າຈະມີການທົດຖອຍໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການແຜ່ລະບາດຂອງເຊື້ອຈຸລະໂລກໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ,

⁴ <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/coronavirus-covid-19-hangzhou-zhejiang-government-response/>

⁵ <https://review.chicagobooth.edu/economics/2020/article/china-s-economic-response-covid-19-has-helped-now>

⁶ <https://thediplomat.com/2020/05/myanmar-and-covid-19/>

ລັດຖະບານມ່ວງນມ້າໄດ້ດຳເນີນຂັ້ນຕອນໃນການຮັບປະກັນວ່າ ຜູ້ທີ່ມີລາຍໄດ້ຕໍ່າຈະໄດ້ຮັບສິ່ງຂອງທີ່ຈຳເປັນທີ່ພວກເຂົາຕ້ອງການເຊັ່ນ ອາຫານ. ໃນຫວ່າງມໍ່ງມານີ້, ລັດຖະບານໄດ້ປະກາດແຜນບັນເທົາທຸກທີ່ມີມູນຄ່າ 2-3 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຍ້ອນການແຜ່ລະບາດຂອງເຊື້ອ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍັງບໍ່ມີການລາຍງານທີ່ຊັດເຈນກ່ຽວກັບຈຳນວນງົບປະມານທີ່ຈະຖືກຈັດສັນເຂົ້າໃນການຊ່ວຍເຫຼືອກຸ່ມຄົນທີ່ດ້ອຍໂອກາດເຊັ່ນ ແຮງງານກິນເງິນມື້ ແລະ ຊົນເຜົ່າກຸ່ມນ້ອຍ.

ການຮັບມືກັບໂຄວິດ-19 ຂອງອົງການອັອກຟາມໃນລາວ

ໃນຂະນະທີ່ການແຜ່ລະບາດຂອງໄວຣັສໂຄໂຣນາຍັງຄົງສືບຕໍ່, ອົງການອັອກຟາມມີຄວາມກັງວົນ ໂດຍສະເພາະ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງມັນຕໍ່ສະມາຊິກທີ່ດ້ອຍໂອກາດທີ່ສຸດໃນຊຸມຊົນຂອງພວກເຮົາ. ໃນປະເທດລາວ, ອົງການອັອກຟາມໄດ້ເຮັດວຽກຢ່າງໃກ້ຊິດກັບຄູ່ຮ່ວມງານເຊັ່ນ ອົງການອະນາໄມໂລກ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການກະຈາຍຂອງການຕິດເຊື້ອໃຫ້ເຫຼືອໜ້ອຍທີ່ສຸດ ໂດຍການໃຫ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ຄຳແນະນຳ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕໍ່ສາທາລະນະ ໂດຍໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນ. ນອກຈາກນີ້, ອົງການອັອກຟາມໃນລາວຍັງໄດ້ຮ່ວມມືກັບຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ເຮັດວຽກໃນລະດັບຮາກຖານ ເພື່ອປະເມີນຜົນກະທົບຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງເຊື້ອຈຸລະໂລກໃນກຸ່ມຄົນດ້ອຍໂອກາດ ເຊັ່ນ ແຮງງານນອກລະບົບ ແລະ ແຮງງານກິນເງິນມື້. ການປະເມີນເຫຼົ່ານີ້ມີຄວາມສຳຄັນໃນການຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຮົາເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ, ຍົກຕົວຢ່າງ, ການເຂົ້າເຖິງຕາໜ່າງການຄຸ້ມຄອງທາງສັງຄົມ ສຳລັບຜູ້ທີ່ມີລາຍໄດ້ຕໍ່າໃນລະຫວ່າງໄລຍະການຈຳກັດບໍລິເວນ, ຫຼື ກ່ຽວກັບວ່າ ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍກຳລັງຮັບມືແນວໃດກັບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ເສດຖະກິດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຍ້ອນການແຜ່ລະບາດຂອງເຊື້ອ. ການຖອດຖອນບົດຮຽນ ແລະ ຄຳແນະນຳ, ອົງການອັອກຟາມປະເມີນຊຸມຊົນ, ແມ່ນການປະກອບສ່ວນຂອງອົງການອັອກຟາມໃນລາວ ເຂົ້າໃນການຊ່ວຍເຫຼືອຊຸມຊົນຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ລັດຖະບານຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ກ້າວໄປສູ່ວິທີແກ້ໄຂທີ່ກວມລວມເອົາທຸກກຸ່ມຄົນ ແລະ ແນໃສ່ບັນເທົາຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຂອງຄົນສ່ວນນ້ອຍໃນສະຖານະການໂຄວິດ-19.

ເຖິງວ່າມັນອາດຈະເລີ່ມເບິ່ງຄືວ່າ ພວກເຮົາກຳລັງຄ່ອຍໆຂ້າມຜ່ານຈຸດທີ່ຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດຂອງໂຄວິດ-19 ແລ້ວ, ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງ ເມື່ອການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາວັກຊີນກັນພະຍາດນີ້ກຳລັງດຳເນີນຢູ່, ສິ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ພວກເຮົາຍັງຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ແມ່ນ:

1. ມີຄວາມລະມັດລະວັງ ແລະ ສືບຕໍ່ນຳໃຊ້ມາດຕະການຮັກສາຄວາມປອດໄພ, ບໍ່ວ່າຈະມີການຫຼຸດຜ່ອນມາດຕະການການຈຳກັດບໍລິເວນແລ້ວກໍຕາມ, ເພາະວ່າມັນຈະຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ເຮົາແນ່ໃຈວ່າພວກເຮົາຈະສາມາດປ້ອງກັນການກະຈາຍຂອງເຊື້ອຈຸລະໂລກນີ້ ແລະ ການເຮັດເຊັ່ນນີ້ ກໍ່ແມ່ນການຮັກສາຊີວິດ.
2. ສືບຕໍ່ຊ່ວຍເຫຼືອເຊິ່ງກັນແລະກັນ, ບໍ່ວ່າຈະໃນຖານະສ່ວນຕົວ ຫຼື ໃນຖານະຂອງອົງກອນ, ໃນການຕິດຕາມເບິ່ງສະຫວັດດີພາບຂອງຄົນໃນຊຸມຊົນ ແລະ ປຸກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບ ໂຄວິດ-19 ແລະ ມາດຕະການໃນການປົກປ້ອງຕົວເອງ.

3. ຮັບຮູ້ວ່າການລະບາດໃຫຍ່ໃນທົ່ວໂລກມີຜົນກະທົບຕໍ່ທຸກໆຄົນ, ແຕ່ວ່າ ມັນບໍ່ກະທົບທຸກຄົນເທົ່າທຽມກັນ. ໃນດ້ານໜຶ່ງ, ພວກເຮົາມີກຸ່ມຄົນທີ່ການລະບາດຂອງເຊື້ອ ແລະ ມາດຕະການຈຳກັດບໍລິເວນສ້າງຄວາມທ້າທາຍໃຫ້ຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງ, ແຕ່ຍ້ອນມີເຕັກໂນໂລຊີຊ່ວຍອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເຮັດວຽກ, ການຮຽນ ແລະ ການພົວພັນກັບຄົນອື່ນ, ມັນຈຶ່ງສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ຂ້າມຜ່ານຄວາມທ້າທາຍນີ້ໄດ້ສ່ວນຫຼາຍ. ແຕ່ວ່າໃນອີກດ້ານໜຶ່ງ, ພວກເຮົາກໍ່ມີກຸ່ມຄົນທີ່ບໍ່ສາມາດຊຳລະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໄດ້ ແລະ ຄົນໃນຄອບຄົວຕ້ອງອິດທິວໃນມື້ທີ່ຕ້ອງກັກໂຕ ຫຼື ຖືກຈຳກັດບໍລິເວນ. ດັ່ງນັ້ນ, ເຮົາຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດຕໍ່ກຸ່ມຄົນດ້ອຍໂອກາດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນແຮງງານນອກລະບົບທີ່ເປັນແມ່ຍິງ ຜູ້ທີ່ຮັບຜາລະຫຼາຍທີ່ສຸດໃນການເບິ່ງແຍງຄອບຄົວ, ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າພວກເຂົາສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທີ່ຈຳເປັນເຊັ່ນ ກອງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອສັງຄົມ ແລະ ການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ.

4. ເຂົ້າໃຈວ່າຜົນກະທົບທີ່ ໂຄວິດ-19 ມີຕໍ່ຄອບຄົວ, ອົງກອນ, ທຸລະກິດ, ແລະ ເສດຖະກິດຂອງປະເທດ ອາດຈະບໍ່ສາມາດຖືກແກ້ໄຂໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວ. ມັນຈະເປັນຂະບວນການທີ່ຊ້າ ແລະ ສະໝໍ່າສະເໝີ; ດັ່ງນັ້ນ, ສິ່ງທີ່ສຳຄັນຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນຈົນຈົບຂະບວນການນີ້ແມ່ນ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສົນທະນາລະຫວ່າງທຸກພາກສ່ວນທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດ ກ່ຽວກັບວິທີທີ່ຈະດຳເນີນການຕໍ່ໄປ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ເຊິ່ງນີ້ ລວມທັງແຕ່ບໍ່ຈຳກັດພຽງແຕ່ ຊາວນາ ຜູ້ທີ່ຜະລິດອາຫານໃຫ້ພວກເຮົາ, ແຮງງານທັງໃນ ແລະ ນອກລະບົບ, ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການທາງການແພດ, ຜູ້ນຳຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງລັດຖະບານ, ລວມທັງ ບັນດາທຸລະກິດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມຕ່າງໆ. ຖ້າຫາກມີຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມສົນທະນາຫຼາຍເທົ່າໃດ, ການອອກແບບກອບວຽກທີ່ຄົບຖ້ວນສົມບູນ ທີ່ພິຈາລະນາເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ວິທີຊ່ວຍເຫຼືອພວກເຂົາ ຈະເຮັດໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ, ນອກຈາກນັ້ນ ມັນຍັງຈະເຮັດໜ້າທີ່ເປັນແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບເຫດການທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດໄດ້ອີກດ້ວຍ.